

Величае душата ми
Господа. И зарадва се
духът ми в Бога,
Спасителя мой.

Лука 1:46-47

ТЕМА НА БРОЯ

РЕДАКЦИОННА

В края на март празнуваме Благовещение. Понякога този ден се представя като празник на жената-християнка, а понякога се измества от Осми март. По своята същност обаче това е празник на Благата вест в най-чистата ѝ форма.

„И ето, ще заченеш в утробата си и ще родиш Син, Когото ще наречеш Исус“, казва ангелът на дева Мария (Лука 1:31). В края на главата чуваме и нейния отговор: „Величае душата ми Господа и зарадва се духът ми в Бога, Спасителя мой“ (46-47 ст.).

За съжаление, нашата реакция на Благовещение често не е такава. Този ден се е превърнал просто в дата от църковния календар, в нещо тривиално, което вече сме чували прекалено много пъти. Дори и в този случай ние все още (а може би дори още повече) се нуждаем да чуваме отново и отново Благата вест. Както казва старата, простичка и почти детска песен:

Чудната стара повест
за вечните неща
кажи ми, о, кажи ми
за Господа Христа!

...
Същото много пъти
о, моля ти се, кажи,
защото аз забравям
тез' славни истини.

Благата вест за раждането на Спасителя е най-чудното послание, прогласявано някога на този свят. Надяваме се да я чуем ясно в новия брой на вестник Зорница.

Радостин Марчев

Президентът на СМА Данаил Георгиев (вдясно) и вицепрезидентът Станислав Димитров на юбилея 10 г. СМА България

снимка: СМА България

Благовещение – евангелие от миналото за бъдещето

п-р Данаил Игнатов

По-възрастните, чиито деца вече са пораснали, си спомняме как сме се почувствали при новината, че в нашия дом се очаква бебе. Момент на особено щастие, на особено благо чувство! Но знаем и какво е усещането, когато децата ни пораснат и тръгват по своя път, когато „излетят от гнездото“, понякога много надалече, в друго жилище или

друг град. Тогава започваме да очакваме миговете, когато ще се връщат за малко, по един или по друг повод. Когато чуем: „Идвайте!“, сърцето ни отново трепва, отново чуваме блага вест.

Всеки март по традиция честваме Деня на жената-християнка: Благовещение. Това е празник на добрата вест – и за жени, и за мъже. Самото значение на думата евангелие е „блага вест“. Евангелието започва и завършва по особено тържествен начин – с две добри вести: съобщението на архангел Гавраил до девицата Мария за раждането на Спасителя Исус и обещанието в книгата Откровение, предадено чрез ангел Господен и чрез ап. Йоан: „Ето, уга скоро“ (Откр. 22:12). Тези две известия се напомнят без прекъсване от началото на Новата ера до ден днешен. Осъзнаваме ли тяхното значение за всеки един от нас, в днешно време, сега? Какво ли би станало, ако получим известие, че Господ Исус пристига днес? В нашия град, в нашата страна, сред хората?

Блага вест ли ще бъде това? Или не толкова?!

следва на 2 стр.

ИНТЕРВЮ

Да променяш света сърце по сърце

Десет години служение сред любители на моторите

В продължение на десет години у нас се развива един специфичен вид служение за благовестие сред хора, които са запалени по моторите. Миналата есен Асоциацията на християните мотористи в България (СМА България) отбеляза 10-годишен юбилей от началото на дейността си в България. Днес в СМА има хора, включени в служение в София, Петрич, Варна, Асеновград и Девня. За повече информация можете да презледате тяхната Фейсбук страница *Christian Motorcyclists Association Bulgaria*. За годишнината на СМА България вестник Зорница потърси за интервю президента на сдружението Данаил Георгиев. Въпросите зададе Влади Райчинов.

Каква е основната визия на СМА? По какви начини работите за нейното осъществяване?

Основното мото на Асоциацията на християните мотористи в България е „да променяме света сърце по сърце“.

Реализирането на тази визия не е лесно нещо, особено в контекста на това, как голяма част от българите възприемат евангелските вярвания. За да може човек да сподели вярата си и това да не се разглежда като грубо вмешателство, натрапване или опит за пропаганда на сектантски възгледи, е необходимо най-напред да си заслужи правото да говори. Разбира се, много често ни се налага да разкриваме вярата си, но не непременно с думи.

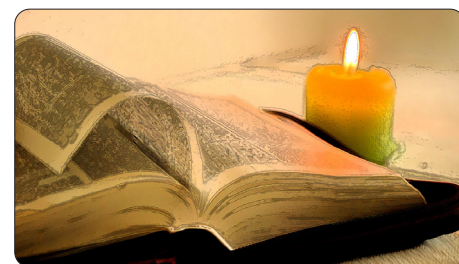
следва на 4 стр.

ГЛАСЪТ НА АМВОНА

Великата тайна на благочестието

п-р Васил Василев

Благочестието! Защо се загуби този бисер на християнската вяра? Как и къде да го намерим?

Днес не е модерно да си благочестив. Като че ли тази дума изчезна от речника на българина. Може би защото благочестивите хора са рядкост. Те се смятат за изостанали и ограничени. Нечестието завладява все повече и повече територии в човешкото сърце и пред съвременния човек стои изкушението да подражава на нечестивите. На пръв поглед те преуспяват (Пс. 73:12). Така например се шири разбирането, че за да преуспееш, трябва непременно да излъжеш, да откраднеш, да гадеш подкуп и т. н.

следва на 6 стр.

Благовещение – евангелие от миналото за бъдещето

п-р Данаил Игнатов

следва от 1 стр.

Преди две хиляди години поробенният от римляните народ на Израил е очаквал напрежнато изпълнението на пророчествата за идването на Божия Помазаник. Много семейни жени-еврейки са се надявали, че ще бъдат удостоени с честта Месията да се роди в техния дом. Но както разказва евангелист Лука, девицата Мария се смущава силно, когато при нея се явява архангел Гавриил, за да ѝ каже, че именно тя е избрана да даде живот на очаквания Спасител и Син на Всевишния (Лука 1:31-32). От нейния отговор личи, че отначало не се е зарадвала твърде много, въпреки прекрасното съобщение. Веднага е схванала какви проблеми ще възникнат от такова събитие – в отношенията ѝ с близките, с обществото и със самия Йосиф, за когото е сгодена, но не още омъжена.

И все пак можем да проследим как в разговора с Божия пратеник Мария се променя и израства като покоряващ се на Божията воля човек. Странните думи на архангел Гавриил, прозвучали отначало като ужасяващо, непонятно прорицание, добиват смисъл на блага вест. А това дава път на Светия Дух да зачене и доведе до живот, в плът и кръв, Божия Син и човешки син, Исус Христос. От този момент Исус Христос става залогът за изпълнението на обещаното Божие царство на земята.

По-късно, когато започва обществена дейност, Господ Исус призовава: „Божие царство наближи, покаяйте се и повярвайте в Благовестието“ (Марк 1:15). Да, може би като хора, с нашите мерки за време ще кажем с озорчение, че твърде дълго трае това „наближаване“. Още по времето на апостолите някои питали: „Къде е обещаното Му пришествие? Всичко си стои така, както е било от началото на създаването“ (II Пет. 3:4).

Но нека се замислим. Ако времето на това „наближаване“ се беше изпълнило скоро след Възкресение, Възнесение и Петдесетница, дали щеше да ни има на тази земя? Не сме ли доволни от това забавяне? И то сега, в този исторически миг, на раменете на толкова голям опит на човечеството в областта на културата и науката и на толкова голям растеж на Църквата по света. Това трябва да ни подсказва, че в нашия живот е заложен някакъв много важен момент, много важен проект на Бога: да се родим на тази земя, Христос да се роди в нас, чрез Светия Дух, Който да произведе чрез нас дела за подготовка на Царството. Ние

участваме в осъществяването на Божие царство. Заради Благовещение в живота ни е заложена част от изпълнението на Благата вест.

Но това не е всичко. Евангелието ни дава смелост да вярваме, че с Христос вече сме станали граждани на Божие царство. Тук има една особеност – гражданите все още са в изгнание. Все още сме граждани-емигранти, хора с двойно гражданство. Ние принадлежим на Божие царство, но живеем като граждани на света, с неговите временни институции, с несигурните им проекти за бъдещето. В настоящия свят все още живеем в очакване. Тук има хубави и добри неща поради Божие провидение. Светът е създаден от Бога и Той лично е определил границите на народите. Той следи и контролира развитието на човешките отношения. Той е установил институции и власти, които да внасят ред и да ограничават действието на греха и злото.

Но зло има. В света имаме скръб, страдания и смърт. Поради греха има омраза, корупция и поквара. Живеем във времето след онова, което вече се е случило на Рождество Христово, вече е изпълнено с изкупителната жертва на Господ Исус на Голгота, вече е възтържествувало на Възкресение. Живеем сега, когато Църквата носи Благовестието на народите. Но живеем и във време, когато все още не се е осъществило крайното обещание на Евангелието. Очакваме явяването на Господ Исус в слава да се изпълни видимо, за цялото творение.

Книгата Откровение предава тържествено обещание: „Ето, иде с облаците и ще Го види всяко око – и онези които Го прободоха. Всички земни племена ще заридаят заради Него“ (Откр. 1:7). Нещо подобно казва Господ Исус на учениците Си: „Както светкавица-та, когато блесне от единия край на небето,

свети до другия край на небето, така ще бъде и Човешкият Син в Своя ден“ (Лука 17:24).

Но колко още трябва да чакаме това да се случи? Когато чуя тези думи, отново нещо радостно трепва у мен. Но понякога това обещание избледнява. Имам потребност Господният Дух да го съживява. Затова трябва редовно да си припомняме и да споделяме тези обещания на Благата вест за края.

Какво ще правим тогава? Какво ще правим след това? Естествено е да си задаваме подобни въпроси. Словото не ни дава много подробности. Но ни казва най-важното. Ще има ново небе и нова земя и в тях ще се утвърди новият град Йерусалим, „приготвен като невеста, украсена за мъжа си“. Става въпрос за духовен център, установен от небето на земята, чрез който Бог ще общува пълноценно и „ще обитава“ с тези, които са записани в Книгата на живота (Откр. 20:15; 22:1-3): „И няма да има вече нищо проклето. И престолът на Бога и на Агнето (Христос) ще бъде в него (новия Йерусалим) и Неговите слуги ще Му служат.“ От този последен израз разбираме, че записаните в Книгата на живота, повярвали в Благата вест и пребъдващи по този начин в общение с Бога, „ще Му служат“.

В Библията се споменават много начини на служене. Разбира се, че служенето за прослава на Бога, с музика и хорова пеене – с „нова песен“ (Откр. 14:2-3) ще има важно място. Но не само. Нека си спомним, че в началото Бог възлага на човека „да обработва земята и да я пази“ (Бит. 2:15), както и да владее „над всяко живо същество, което се движи по земята“ (Бит. 1:28). Каквито и форми на живот да съществуват в обещаната нова земя, отговорност за тях ще носят жителите на новия Йерусалим, гражданите на Божие царство.

Този път, убедени в превъзходството на божествените принципи за добро и зло, научили урока да работят за Божия слава, свободни и предпазени от изкушения да издигат някаква своя измамна слава, защото Христова слава ще пребъдва в тях.

Това са велики обещания за велико бъдеще, което ние трудно можем да си представим. Но ги приемаме с вяра, защото усещаме чрез Духа тяхната истинност и благодат.

Нека Божият Дух укрепи вярата и надеждата ни! Така както вярваме, че Христос дойде на земята с Блага вест, нека вярваме в Благата вест, че е приготвил за нас превъзходен вечен живот с Него.

Нека бъдем напълно убедени, че Господ иде! Нека Го призоваваме: Идвай скоро, Господи Исусе! □

Вестник **Зорница** е издание с консервативен протестантско-евангелски характер. Списание се от редакционна колегия към **Българско евангелско дружество**.

По второстепенни доктринални въпроси редакцията допуска разнообразие от мнения. Становището на даден автор невинаги съвпада с това на редакционната колегия.

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Данаил Игнатов, Тодор Велчев,
Емил Марков, Олег Константинов,
Радостин Марчев, Влади Райчинов,
Станислав Алексиев, Владимир Железов

ЗОРНИЦА

БЪЛГАРСКО ЕВАНГЕЛСКО ДРУЖЕСТВО

адрес: БЕД, ул. Солунска 49, София 1000 | email: vestnik.zornitsa@gmail.com | FB: vestnikzornitsa | web: zornitsa.bg | тел.: 0892 250 517

Редактор на броя: Радостин Марчев

Коректори: Ели Аврамова, Тодор Велчев

Предпечат: Влади Райчинов

Печат: *Прима принт ЕООД*

Каталожен номер за абонамент
към Български пощи: 312

ISSN: 0861-3826

Зорница се нуждае от финансова подкрепа. Бъдете съработници на най-старото българско периодично издание!

Ще бъдем благодарни, ако обмислите с молитва да бъдете спомоществователи на изданието!

Българско евангелско дружество | IBAN: BG84 BPBI 7942 1021 9606 01 | BIC: BPBIBGSF

Раждаща и родена чрез вярата

Радостин Марчев

На Благовещение християните си припомнят как Бог чрез ангела Си изпраща добрата новина за идването на Спасителя. Макар Благовестието винаги да е фокусирано върху Исус Христос, централният образ в Лука 1-2 глави е Мария: девицата, чрез която Второто лице на Троицата става човек. Евангелската традиция е запазила спомена за нейното доброволно съгласие („Ето Господнята слугиня, нека ми бъде според както си казал“), чрез което тя става майка на Господа и е облажавана от всички родове (Лука 1:38,48).

Същата тази традиция обаче е запазила и една друга истина. Мария не само ражда Спасителя, но и самата тя е родена (духовно) от Него.

Ефрем Сирийски прекрасно представя това в поетична форма:

*Как да Те нарека, Теб, Който си толкова различен,
но стана един от нас? Да Те нарека ли Син,
да Те нарека ли Брат, да Те нарека ли Съпруг,
да Те нарека ли Господ, Теб, Който води Своята майка
чрез новородението сред водите?¹*

И отново:

*Синът на Всевишния дойде и обитава в мен
и аз станах Негова майка.
Аз Го родих – втори път,
за да може Той да роди повторно мен.
Той облече майчинската си роба – Своего тяло,
а аз се облякох в Неговата слава.²*

Григорий Нисийски подхожда донякъде от обратната страна. Според него онова, което се случва с Мария, се случва с всеки истински вярващ християнин. Тя ражда физически Спасителя, но Той се ражда духовно във всекиго от нас.

Благовещението, худ. Карл Хайнрих Блох (1890 г.); стенопис в замъка Фредериксборг край Копенхаген / изображение: Wikimedia

„Това, което се е случило телесно с Мария – плътността на Божеството да просияе чрез Христос в блажената Мария – се случва по подобен начин във всяка душа, която Бог очисти. Господ не идва в телесна форма, понеже ние не познаваме вече Христос по плът. Той обитава в нас духовно и Отец си прави обиталище в Него, както ни казва

Евангелието... Така Христос се ражда у всекиго от нас“ (За девството, 46:324,838; вж. още Песен на песните 2 гл.).

Разбира се, това духовно раждане се осъществява единствено чрез вяра. И тук християнската традиция прави още една крачка. Според нея единствено вярата прави възможно непорочното зачатие. На Изток Прокъл от Константинопол развива добре познатата тема за „зачатието на Мария през ухото“ – т.е. като чува и приема с вяра вестта от архангел Гавраил. На Запад Августин изразява същата мисъл съвсем директно: „Ако не беше повярвала, нямаше да зачене.“ Нещо повече, по-нататък той пише, че следването на Христос с вяра е добродетел, която превъзхожда физическото майчинство на Мария.

„Наистина, блажената Мария със сигурност е вършила волята на Отец и по този начин за нея е по-велико да бъде Христов ученик, отколкото Негова майка. Тя е по-блажена в своето ученичество, отколкото в своето майчинство. Нейно е щастие първо да носи в утробата си Този, на Когото ще се покорява като на свой господар“ (Проповед 72А.7).

Ударението, което Реформацията поставя върху вярата и новородението, съвсем не започва със самата нея. То има дълга история в християнската традиция – понякога забравяна, понякога пренебрегвана, но често пъти утвърждавана с убеждение.

И Благовещение, празникът на Благата вест, е добър повод да си напомним това. ▢

¹ Andrew McGowan, *The Son and the Sun: How Christmas Became a Christian Feast* („Religion and Ethics“; www.abc.net.au).

² Hymns on the Nativity 16.11.

Как да виреят уязвимите?

На 24-26 март 2022 г. в столицата се проведе първият форум **Thrive** на сдружение „България без сираци“

Под наименованието **Thrive** („вирея, цъфтя“) тази пролет се проведе форум на сдружение „България без сираци“. За три дни в края на март Конференстен център „Възраждане“ бе домакин на дискусии, беседи и работни групи с насока грижа за уязвимите деца у нас.

Иван Минчев, съпредседател на организацията, разказа за началото на „България без сираци“ през 2021 г. През ноември беше подготвен ден за молитва под надслов „Ден на сирачето“. Инициативата обединява църкви от цял свят, които се посвещават да се молят за сираците и децата в неравностойно положение.

Съпредседатели на „България без сираци“ са Иван Минчев и Кристина Стоименова, а в екипа участват още: Ан и Кевин Лък, Ерик Хендерсън, Сара Тодоров и Николай Златев.

„България без сираци“ е платформа за общение с обща кауза: децата в уязвимо положение и децата без родители. „Това, което правим, искаме да правим за благо на детето“, е девизът на сдружението, което е част от глобалното движение „Свят без сираци“.

Говорители на събитието бяха Алекс Али (директор на „Румъния без сираци“), Ричард Проктър („Дом за добро“, Великобритания), д-р Барбара Рюгер („Царски деца“ и YWAM, Швейцария), Рут Шарън („Международно

правосъдие за деца“, Великобритания) и д-р Надя Стойкова („Надежда за малките“).

Алекс Али сподели от личен опит какво означава да бъдеш осиновител. През 2009 г. Алекс и съпругата му Нати осиновяват 7-годишни близници. Две години по-късно те приемат в семейството си още две деца от една майка. През 2019 г. стават и приемно семейство на 14-годишно момиче, а наскоро осиновяват и дете със сериозни здравословни проблеми. В своята беседа Али се спира на емоционалните преживявания и духовните борби на семейство, което е откликнало на Божия призив да осиновява деца с различни видове трудности.

Д-р Барбара Рюгер е учител по травма и привързаност и е написала свой собствен труд по тази тема. Има магистърска и докторска степен по холистично детско

развитие и изнася обучения за хора, които работят с деца – особено със сираци и деца в приемни семейства. В своите лекции тя се спира на различните проблеми, които изпитват децата, преживели някакъв вид травма.

Британският юрист Рут Шарън фокусира вниманието върху правния процес при защитата на уязвими деца. Нейната организация работи в подкрепа на правните системи на съдебната власт, които гарантират правото на всяко дете да живее в безопасен, любящ и постоянен дом.

Особено ценна и предизвикателна бе лекцията на д-р Надя Стойкова през втория ден на форума. След нейната тема участниците се разделиха на тематични дискусии за *превенция* на отделяне на децата от родителска грижа; *интервенция* с подкрепа за деца, които вече са настанени в институция; и *системи, закони и политики* за алтернативна грижа. От дискусиите се зародиха три области за работа: повишаване на осведомеността на тема осиновяване и приемна грижа; обучение и подкрепа; въздействие върху системата. Бяха излъчени работни групи, които да продължат работа по тези теми след края на форума.

За повече информация относно дейността на „България без сираци“ пишете на адрес: BulgariaWithoutOrphans@gmail.com. ▢

Да променяш света сърце по сърце

Десет години служение сред мотористи: интервю с Данаил Георгиев, президент на Асоциацията на християните мотористи в България

следва от 1 стр.

Разкажи малко за предисторията на това служение в глобален план. Къде започва и в какви формати?

Служението е започнато през 1975 г. от човек на име Хърб Шрийв. По това време той е млад пастир. За да запази отношението със сина си, който е в тийнейджърска възраст, Хърб купува мотоциклет и заедно започват да посещават мото събори.

Именно при тези пътувания Хърб забелязва, че никой не работи в средите на мотористите. Така се ражда идеята на служението: да занесе Благата вест и там. Оттогава до днес нещата се развиват и разрастват. Към момента СМА съществува в около 40 държави.

А как бе поставено началото на СМА в България? Какви бяха основните трудности – и благословения – при онези първи стъпки преди десет години? Какво ви мотивираше да подхванете този проект?

Започнах да карам мотор преди повече от 15 г. Винаги ми е било мъчно, че в представите на немалко хора моторите и вярата изглеждат несъвместими. Не бях съгласен с това и исках да стартирам християнска мото организация. Реших, че е добре да не откривам топлата вода, а да стъпя на опита на други. Писах на няколко такива международни сдружения – и СМА беше организацията, която откликна.

След близо двугодишен период на „опознаване“ бях приет за пълноправен член на асоциацията. Това стана преди десет години. Като всяко начало, беше трудно. Това е първата християнска мото организация в България и не беше известно явление нито в църквите, нито в мото средите.

За десет години сте минали редица важни „крайпътни камъни“. Би ли споделил някои особено значими събития от дейността на СМА България?

Много са нещата, които мога да спомена, но ето някои от най-важните. През 2012 г. успяхме съвместно с Българско библейско дружество да издадем Библия за моториста. Това е издание на Новия завет в джобен формат, като в книжката сме включили кратък текст как може да се спаси човек, кратко изучаване на новозаветни текстове, което да даде идея как се чете и изучава Божието слово, както и свидетелства за това, как Бог е променил живота на няколко от членовете на СМА. Вече близо десет години раздаваме това издание безплатно.

снимка: СМА България

Един от важните инструменти на служението е т.нар. Biker Blessing (от англ. „благославяне на моториста“). Това е молитва,

снимка: СМА България

която правим заедно с наши приятели мотористи. Молим се за безопасност и закрила на пътя, но се молим и за нужди, които те споделят с нас. Така показваме, че връзката с Бог е лична и не е нужен посредник, както и че всеки може да се обърне към Него и да говори с Него. Неведнъж сме видели отговори на тези молитви. Много ключов момент за нас е, че нашите приятели вече знаят какво е молитвата и с радост ни канят да се молим заедно.

В няколко църкви организираме веднъж годишно богослужения за мотористи. Преди пет години бяхме поканени за първи път в София да водим духовната част на Деня в памет на загиналия моторист. Събитието се провежда ежегодно в средата на септември. Най-важно от всичко обаче е, че сред нас има няколко човека, които са с коренно променен живот вследствие на това, че са го предали на Христос.

Би ли споделил с читателите на Зорница някоя вълнуваща лична история от служението досега. Как виждате лицето на Христос да се проявява?

Виждаме присъствието на Христос във всяка отговорена молитва, във всяко свидетелство, когато Христос е променил живота на наш приятел. Невероятно е да видиш как човек, който е разбил живота си и семейството си, се обръща към Бог, а после да станеш свидетел как Бог възстановява всичко счупено. Тези хора са изключителен пример за всички, които ги познават от преди промяната. Човек може да не вярва, че има Бог. Може да не усеща нуждата от Бог в живота си, но е трудно да обясни как се случва такава основна промяна без Божията намеса.

Всички сме се опитвали да се отървем от зависимост, слабост, грях. Всички знаем колко трудно е това. Когато видиш другар да се промени така драстично, няма друго логично обяснение, освен намеса свише.

Това не може да се оспори и те кара да се замислиш за своя живот и своите зависимости, слабости и грях.

Как може човек да се присъедини към СМА? Опиши метода на приемане на нови членове.

СМА не е просто клуб по интереси. Това е служение. Затова най-важното е в какво вярва потенциалният член на асоциацията и как живее тази своя вяра. Ние държим нашите членове да изповядват същата вяра като нас, а именно спасение от греховете ни чрез вяра в жертвата на Исус Христос на кръста, и да са готови да споделят това с други хора.

снимка: СМА България

За нас е важно нашите членове да са активни в своята църква. Всеки потенциален член на асоциацията е нужно да предостави препоръка от своя пастир, а след това за определен период от време да покаже, че е посветен да бъде част от това служение.

Имате ли вълнуващи моменти от комуникацията с други мото клубове в страната? Лоши хора ли са байкърите? Как се градят взаимоотношения в тази област?

Основният принцип в мото средите е „покажи уважение, за да получиш уважение“. Момчетата и момичетата в мото средите може да изглеждат страшно в екипите си, »

Данаил Георгиев е завършил Университета за национално и световно стопанство в София. Има магистърска степен със специалност „Международни икономически отношения“. Работил е в Shell като мениджър дистрибутори и ключови клиенти, както и в OMV като ръководител на картков отдел. Служи като дякон и хвалител в Първа баптистка църква (София) и като президент на СМА България. По линия на СМА е и ментор в няколко държави от Източна Европа.

Има съпруга, която го подкрепя в служението, както и три деца. Съпругата му Янита служи сред младите хора и децата в църквата, а също е и проповедник. Голямата им дъщеря е семейна. Със съпруга й заедно служат като пастири в църква във Франкфурт. Малката им дъщеря учи тонрежисура в Музикалната академия в София и е активно включена в служението на хвалението в I ЕБЦ София. Синът им свири на пиано, кара малък 50-кубиков мотор и мечтае да стане пилот на самолет.

» но повечето от тях са съвсем нормални и обикновени хора: лекари, адвокати, строители. През годините имаме създадени страхотни приятелства. Това са хора, които, когато имаш нужда от помощ, ти звънят и ти казват „Брат, ако кажеш, до 20 минути тръгвам и идвам при теб“, въпреки че се намират на другия край на България, или палят колата и пътуват два часа в едната посока, за да дойдат и приберат мотора на катастрофирал приятел. Точно това ни се случи миналата година, когато вицепрезидентът на СМА България Стани Димитров падна с мотора и си счупи крака. Как може да кажеш, че такива хора са лоши?

Сподели няколко думи за уязвимостта на моториста и рисковете по пътя. Какво е добре да имат предвид останалите участници в движението?

На две гumi мотористът е изключително уязвим. Често шофьорите не преценяват правилно, а понякога умишлено правят опасни маневри, които може да завършат фатално за моториста.

На първо място, мотористът трябва да се погрижи да кара безопасно, да е сигурен, че е видян в огледалото за обратно виждане и че е дал достатъчно време за реакция на шофьорите. За останалите участници в движението е важно да са толерантни на пътя и да са наясно с рисковете за моториста. Едно поглеждане в огледалото преди маневра може да спаси човешки живот.

Твоите близки те поддържат изцяло в това начинание и дори са включени в него. Каква е ролята на семейството в едно благовестителско служение, което изисква време, внимание, ресурси?

За СМА е съществено да има подкрепа от семейството. Като всяко друго служение и в това се води духовна битка. Ценно е да има

снимка: СМА България

кой да застане зад теб в молитва. В същото време ролята на жените ни в служението е изключително важна. От една страна, примерът на християнското семейство е нужен в днешното общество, което приема брака като отживелица, а от друга, жените ни имат възможност да споделят вярата си с приятелките и съпрузите на мотористите. Не е особено уместно мъжете да правят това. Нашият принцип е мъжете да служат на мъже, а жените – на жени.

Кои са основните ви партньори в България, на чиято помощ разчитате? Как се издържа дейността ви и от какъв вид подкрепа се нуждае СМА?

БИБЛИЯ ЗА МОТОРИСТА

През март 2022 г. Асоциацията на християните мотористи в България в партньорство с Българско библейско дружество публикува втори тираж на *Новият завет: Библия за моториста*. Изданието бе замислено да съвпадне с откриването на новия мото сезон тази пролет. Тиражът е 3000 бройки и е изцяло обезпечен чрез дарения. Предназначен е да се раздава на хора, които проявяват интерес към християнската вяра. Изданието включва кратко библейско изучаване, както и няколко свидетелства на българи мотористи, чийто живот е бил променен от Христос.

135 тийнейджъри от 14 града сравниха познанията си върху Библията

ХРОНИКА

Ежегодното национално състезание за познаване и разбиране на Библията „В ръката Му имаше книга“ се проведе едновременно в Бургас, Пловдив и София. На 12 март 2022 г. Скрипчър Юниън осъществи традиционното и любимо вече на стотици млади хора съревнование за единайсета поредна година.

Във викторината взеха участие 135 тийнейджъри от 14 града. Църква „Благовестие“ от Бургас беше домакин на състезанието, тъй като нейният отбор „Верен“ е шампион от миналогодишното издание на надпреварата. Програмата започна с прочит на Псалом 23 на украински език и молитва за жертвите и засегнатите от войната в Украйна. След това п-р Живко Тончев благослови участниците, вдъхновявайки ги да обичат Божието слово и да го следват с вяроност.

снимка: Scripture Union

Водещ на състезанието бе Влади Райчинов. С жива връзка участниците в трите града отговаряха на въпроси с впечатляваща трудност, посочвайки отговори в реално време на екраните си. По правилник всеки отбор се състои от четирима състезател. Участваха общо 33 отбора: девет в Бургас, единайсет в Пловдив и тринайсет в София. Някои от пловдивските участници успоредно с това бяха и треньори на по-малки деца от други отбори. Христовото движение е силно, когато всяко поколение проявява грижа за следващото!

Последният сформиран отбор бе съставен от четирима състезатели, които всъщност бяха резерви на други отбори. Те се запознаха минути преди началото и със съгласие на журито съставиха нов отбор, който се включи на равна нога с всички останали (въпреки че не бяха тренирали нито ден заедно).

Състезанието се проведе в четири кръга. В първите три участваха всички отбори: индивидуална игра по раздели (15 секунди на въпрос); попълване на изпуснати думи в библейски стих (по 75 секунди на стих); въпроси с отворен отговор (общо 450 секунди).

След това до финалния етап се допускат петте отбора с най-много натрупани точки.

В последния кръг те отговарят на десет въпроса (с по 45 секунди време за отговор).

снимка: Scripture Union

През почивката преди драматичната развръзка бяха прожектирани видео клипове от българския канал на *BibleProject* и бяха връчени сертификати и награди на всички участници.

Второто място в крайното класиране зае отбор „Емануил...“ (Пловдив), а на третото се нареди отбор „Синай“ (Сливен).

В крайна сметка, за втора поредна година победител стана бургаският отбор „Верен“, а това означава, че следващото издание на инициативата най-вероятно ще се проведе в църква „Благовестие“, излъчила четиримата играчи. Беше обявена и датата на XII национално състезание за познаване и разбиране на Библията: 11 март 2023 г. □

Великата тайна на благочестието

п-р Васил Василев

следва от 1 стр.

Беззаконието се узакони и стана нещо съвсем обичайно. И никак не е чудно, че повече от всякога човешкото сърце е обладано от страх и очакване на поредното зло, което ще се случи. Несигурността за самите нас и за бъдещето на децата ни расте.

В древността Бог поглежда от небесата и вижда как нечестието се умножава. Всичко в човешките мисли е постоянно и само зло (Бит. 6:5). Хората приемат заслуженото въздаяние за своето нечестие. Там, където няма чистота, няма и бъдеще, всичко се разлага. Затова и семействата, и цялото ни общество се разпадат – благочестивият Бог е изхвърлен от човешкото сърце и е заместен от нашето Аз.

След като Бог напуска човека с Духа Си (Бит. 6:3), Негово обиталище става *скинията*, а по-късно и *храмът*. Когато построява храма, Соломон става изразител на човешката мечта: Бог отново да живее на земята между хората (II Лем. 6:18). Тази тайна, премълчавана от вечни времена, се разкрива чрез Христос. Предвечното Слово става плът (Йоан 1:14). В I Тимотей 3:16 апостол Павел посочва шест факта за въплътеното Слово.

„БЕ В ПЛЪТ“

Известни са четири начина за създаване и възпроизвеждане на човешките същества. Първо, Бог създава човека от пръст и вдъхва в ноздрите му жизнено дихание (Бит. 2:7). Божията воля е човек да има общение със своя Създател и да бъде добър настойник на творението. На второ място, Бог създава Ева от реброто на Адам, за да бъде негов помощник (Бит. 2:21-23). Оттук нататък хората, съгласно Божията повеля (Бит. 1:28), започват да се размножават по естествения начин: чрез участието на двата пола.

След като създава човека, Бог ходие всеки ден из Едемската градина и разговаря с него. Поради своеволието си човекът загубва много неща, едно от които се оказва фатално: *общението с Бога*. Само там, където има чистота и святост, са възможни общение и сътрудничество. Това е видно от факта, че за да изпълни Своя план, Бог призовава една чиста девица, Мария, от която се ражда Спасителят Христос. Това е последният и уникален начин за появата на Човека Исус Христос: *Въплъщението* („Бог... прие човешка плът“, Фил. 2:5-8).

Бог е дал обещанието за Спасителя още в Битие 3:15, когато се обръща към змията: „Ще поставя и вражда между теб и жената и между твоето потомство и нейното потомство. То ще ти нарани главата, а ти ще му нараниш петата.“ Ето го „прозореца“ на Божия план. Това обещание показва пътя за изпълнението му: *Въплъщението*. Раждане от жена без участието на мъжкия пол – ето я великата тайна на Божието благочестие, святост и правда! Изпълняват се думите на пророк Исаия: „Господ ще ви даде знамение. Ето, девица ще зачене и ще роди син, и ще го нарече Емануил“ (Исаия 7:14).

От мига на Грехопадението всеки човек се ражда с генетично обременена плът. Няма човек без грех. Ап. Павел заявява: „Няма праведен нито един... всички съгрешиха и не заслужават да се прославят от Бога“ (Рим. 3:10,23). „У мен... в плътта ми, не живее доброто“ (Рим. 7:18). Няма Адамов наследник с благочестива

Кръщението на Христос, худ. Дейвид Зеленка (2005 г.)
/ изображение: Wikimedia

плът. Поради тази причина през целия Стар завет Бог изисква от грешниците жертви, които изкупват вината за греха. Всяко едно от тези жертвоприношения обаче сочи към Божия Агнец, Господ Исус Христос. Когато Йоан Кръстител Го вижда, идещ към реката Йордан, казва: „Ето Божия Агнец, Който поема греха на света!“ (Йоан 1:29).

Само някой, който е абсолютно чист, свят и без недостатък, може да се натовари с греховете ни. Исус е заченат от Светия Дух. Това ни изправя пред факта на *Въплъщението* – раждане от жена без участието на мъж. За никоя друга девица не е казано, че ще зачене и ще роди син. Детето Исус е единственото дете без земен баща, а Йосиф – единственият съпруг, свидетел на такова знамение. Какво иска да направи Бог в Своята премъдрост? Чрез жената човекът съгреша, но за да не бъде повече презирана и подигравана, тя ще стане проводник, чрез който по плът ще дойде Спасителят на света.

„ПОТВЪРДЕН ЧРЕЗ ДУХА“

В Стария завет се казва, че всяко едно дело ще се потвърждава от двама или трима свидетели. В земния Си живот Христос на три пъти е изявен и потвърден като Бог.

След като Исус се ръщава в река Йордан и излиза от нея, Светият Дух в телесен образ като гълъб се спуска на рамото Му. В същия миг се чува глас от небесата: „Този е възлюбеният Ми Син, в Когото е Моето благоволение“ (Мат. 3:17). След това на планината на Преображението славен облак засенва тримата ученици и отново се чува същият глас (Мат. 17:5).

Последното и най-важно доказателство за Неговата божествена природа е *Възкресението*. Бог Отец не допуска тялото на Христос да види изтление, защото в Него няма грех. „По Дух на святост (Исус) беше обявен със сила като Божи Син чрез възкресението от мъртвите“ (Рим. 1:4).

„ВИДЯН ОТ АНГЕЛИ“

Ангелите съпътстват Исус през целия Му живот. Ангел Гавраил обявява вестта на Мария. Ангелът се явява в съня на Йосиф и му казва да не се бои да вземе жена си Мария, „защото заченатото в нея е от Светия Дух“ (Мат. 1:20). По-късно хор от ангели тържествено възвестява и раждането на Исус. След това ангелите Го съпровождат в пустинята. Ангелите са и при Неговия гроб.

Те са и при Възнесението, когато се обръщат към смутените ученици: „Галилеяни, защо стоите и гледате към небето? Този Исус, Който се възнесе от вас на небето, ще дойде така, както Го видяхте да отива на небето“ (Деян. 1:11).

„ПРОПОВЯДАН МЕЖДУ НАРОДИТЕ“

Тайната на благочестието е проповядвана в продължение на две хиляди години и е устояла на всички атаки от силите на нечестието. Христовото благовестие е чисто и свято. Вестта за Исус се разнася като аромат от чисто и неподправено миро. Благочестието има цена и това са гоненията и страданията заради Христос (II Тим. 3:12). Мнозина са заплатили тази цена, като не са се страхували за себе си, а са пожертвали времето, силите, средствата, дори и живота си, за да проповядват Христос.

И днес повече от всякога тази тайна на благочестието трябва да се проповядва по целия свят, защото Благовестието е Божия сила за спасение на всеки, който вярва.

„ПОВЯРВАН В СВЕТА“

„Бог иска да се спасят всички хора и да стигнат до познание на истината“ (I Тим. 2:4-5). Христос е достоен за нашето пълно доверие. В Библията откриваме много потвърждения: „Може съвършено да спасява тези, които идват при Бога чрез Него, понеже винаги живее, за да ходатайства за тях“ (Евр. 7:25).

»

» Повярвай в Христос! Той е тайната на благочестието: „тайна, която е била скрита за векове и поколения, а сега се откри на Неговите светии“ (Кол. 1:26). „Ако изповядаш с устата си, че Исус е Господ, и повярваш със сърцето си, че Бог Го е възкресил от мъртвите, ще се спасиш“ (Рим. 10:9).

„ВЪЗНЕСЕН В СЛАВА“

Отец не само възкресява Сина Си, но и Го възнася в небесата. Исус приема славата, която е имал преди създаването на света (Йоан 17:5). Той вече не е бебето в яслата, а прославеният Син, стоящ отгясно на престола на Отец. След като се възвисява до Божията десница, Господ Исус Христос излива обещания Дух върху повярвалите (Деян. 2:33). По този начин се ражда Църквата – чистата девица на Христос (II Кор. 11:2). Това е и крайната цел на Бога във Въплъщението: да придобие свят народ, чрез който да възвестява тайната на благочестието. Чрез Въплъщението Той напуска предвечната Си слава и слиза при хората. Но Въплъщението не може да възвиси човека до Бога. Синът идва на земята не само да живее сред нас, а и да умре за нас и така да ни спаси от греха и да ни приведе при Бога. Това е превъзходният път, който ни разкрива Христос.

Бог е открил Христос – *тайната на благочестието* – на мнозина. След като Исус се ражда, Бог се явява на овчари, останали на

нощна стража. Те идват бързо при яслата и намират Младенеца с Мария и Йосиф (Лука 2:15). Нека и ние се спрем със смирение и нека кажем: Велика е тайната на благочестието!

Бог се открива и на мъдреците. Водени от звездата, те стигат до Витлеем и там намират тайната на благочестието. Така сърцето им се изпълва с мир и радост. Кой не би се радвал да разкрие такава велика тайна?

И без противоречие – велика е тайната на благочестието: Този, „Който бе явен в плът, потвърден чрез Духа, видян от ангели, проповядван между народите, повярван в света, възнесен в слава“.

I Тимотей 3:16

Трябва да сме благодарни, че Бог ни разкрива великата тайна на благочестието. Самият Исус възкликва: „Благодаря Ти, Отче, Господи на небето и земята, че си укрил това от мъдрите и разумните, а си го открил на невръстните. Да, Отче, защото така Ти се видя угодно. Всичко Ми е предадено от Моя Отец. Освен Отец никой не знае кой е Синът. И никой не знае кой е Отец освен Сина и онзи, на когото Синът би благоволил да Го открие. И като се обърна към учениците, каза им

насаме: Блажени очите, които виждат това, което вие виждате.“ (Лука 10:21-23).

Симеон, онзи праведен и благочестив човек от Йерусалим, който чака Утехата на Израил и върху когото е Светият Дух, вижда Спасителя. На него се открива... че няма да види смърт, докато не види Господния Помазаник (Лука 2:25-26). Симеон взема на ръце детето Исус, внесено в храма, и благославя Бога.

Но блажени са и ушите, които чуват Божия глас! Елисавета, праведната и благочестива слугиня на Господа, щом чува поздравя на Мария, се зарадва чрез Светия Дух и бебето в утробата ѝ заиграва. Тя чува и разпознава тайната на благочестието, скрита в утробата на Мария. Елисавета възкликва със силен глас: „Благословена си ти между жените и благословен е плодът на твоята утроба! И откъде ми е тази чест – да дойде при мен майката на моя Господ?“ (Лука 1:42-43).

Скъпи приятелю, дали си открил тайната на благочестието в своя живот? Тя е велика и блажена. В нея няма противоречие. Може би си разочарован и отчаян от живота и нямаш надежда за идните дни?

Не се бави, а потърси Христос – великата тайна на благочестието! То е голяма печалба (I Тим. 6:6) и е „полезно за всичко, понеже има в себе си обещанието и за сегашния, и за бъдещия живот“ (I Тим. 4:8). Дано Бог открие и на теб тази велика тайна, така че и твоят живот да стане отражение на Христовата чистота и святост! ▢

ЗА ВАС, ЖЕНИ

Деятелност

Цвете Куличева

Какво значи да си *деен*? Думата означава да бъдеш активен, а не пасивен. Да не се движиш по течението или да не се влачиш след събитията. Деен или деятелен е онзи човек, който влага всичките си умения и сили в онова, което върши. Такъв човек работи с жар, с ентузиазъм. Той активно използва всичките си дарби и способности. Пречките не само не го възпират, а напротив – те още повече го стимулират да продължава напред.

Да бъдем деятелни – това е апел към нашата активност, но в същото време е и израз на нашето желание, нашето отношение да влагаме всичките си умения и способности, цялата си същност.

Къде е нужно да сме дейни? Деятелност е необходима във всяка област на живота: у дома, на работното място, в църквата, в свидетелството ни за Бога, в усилията ни за изграждане на християнски характер. Яков пише, че деятелният изпълнител ще бъде блажен в дейността си (1:25). С други думи, когато сме дейни, тогава и резултатите от това, което вършим, ще са много по-добри. Но също така ще бъдем и благословени. А това означава не само да бъдем плодородни и да жънем добри плодове в дейността си, но също така и да изпитваме удовлетворение, радост, задоволство, награда.

Много важно е като жени да бъдем дейни домакини и майки. Дейни не само в ежедневните си задължения, но и като християнки. Това се отнася до всичко: в служението ни, в добрите ни дела, в любов и съчувствие, а също така и като деятелни изпълнителки на Божието слово. Дейни във вяра и послушание на Бога. Дейни в посвещение, дейни и в освещение.

Дейни особено за изработване на християнски характер. Не само на отделни христоподобни качества, но и на цялостен, благочестив, духовен характер. Това означава да придобиваме, да усвояваме новото естество, което ни дава Бог, като имаме за пример Исус Христос, „докато всички достигнем в единство на вярата и на познаването на Божия Син... в мярката на ръста на Христовата пълнота“ (Ефес. 4:13).

Християнският характер е плод на Светия Дух и е като букет от благоуханни цветя, букет от качества на Божието присъствие в

сърцето на християните. Бог очаква да бъдем дейни и активни, за да култивираме все повече и повече от тези качества у себе си. Все повече и повече да приличаме на Исус. Все повече и повече да се приближаваме до Неговото естество, до Неговия образ.

Благочестивият християнски характер е белег на зрялост. Всички правим разлика между зрял и незрял плод. Зрелият плод има много добри качества. Той има чудесен вкус. Не е кисел или стипчив. Зрелият плод, за разлика от незрелия, е сочен, има хубав вид и чудесен аромат. Така и зрелият християнин притежава много от качества на Христовия характер. Колкото повече такива качества той притежава, толкова по-голяма зрялост е достигнал. Затова би трябвало да сме дейни и активни в стремежа си да растем в зрялост – а не да си оставаме духовни бебета.

Който вникне в свършения закон, закона на свободата, и постоянства, той, като не е забравлив слушател, а деятелен изпълнител, ще бъде блажен в дейността си.

Яков 1:25

Християнският характер до голяма степен зависи от нас. Вярно е, че всеки човек има определени, специфични заложби и способности, различни наклонности – добри или лоши. Но ние имаме способността да въздействаме на характера си, като потискаме слабостите си и недостатъците си и като развиваме силните си страни. Да внедряваме в своя характер онези черти, които ни липсват. Затова ще трябва да сме дейни, да влагаме усилия, усърдие, енергия и воля, за да постигнем това.

Бог е готов да ни помогне. Той ни е дал Светия Дух, за да ни напътства, насърчава и укрепява. Да ни помага в нашата немощ, като ни придава не само желание да приличаме на Исус, а и способност да израстваме в святост. А на

нас ни остава да се възползваме от Неговата подкрепа. От нас зависи какви ще бъдем. Отговорността за изграждане на благочестив християнски характер е наша, понеже зависи от нашето решение дали ще позволяваме на Светия Дух да работи в нас и да ни моделира.

Чрез своя благочестив християнски характер ние ще показваме принадлежността си към Исус. Чрез живота си ще свидетелстваме, че сме Божи дъщери, и така ще прославяме Бога.

Много време в рубриката „За вас, жени“ ние се занимавахме с християнския характер. В този брой приключваме с тази тема. Не сме изчерпали всичко, което може да се каже. Естествено, Светият Дух ще продължава да работи във всяка от нас. Той ще продължава да ни напътства и учи в нашата всекидневна обхода в различните ситуации от живота ни. Той ще ни открива още много други черти на благочестие, които трябва да проявяваме. А от наша страна се очаква да се покоряваме, да сме послушни, да сме дейни във внедряването на тези качества.

Нека не само не забравяме тези качества на християнския характер, за които четохме толкова дълго време, но и всяка от нас да си направи равностойка какво ѝ липсва и да положи всички усилия да изпълни препоръката на апостол Петър: „Положете всяко старание и прибавете към вярата си добродетел, към добродетелта си – благоразумие, към благоразумието си – себепознание, към себепознанието си – търпение, към търпението си – благочестие, към благочестието си – братолюбие, и към братолюбието си – любов. Защото ако тези добродетели се намират у вас и изобилстват, те не допускат да бъдете безделни, нито безплодни в познаването на нашия Господ Исус Христос... Затова, братя, постарайте се още повече да затвърдявате вашето призвание и избиране; защото като вършите това, никога няма да отпаднете. Понеже така ще ви се даде голям достъп във вечното царство на нашия Господ и Спасител Исус Христос“ (II Петър 1:5-11).

Надяваме се, че ще бъдем по-дейни, за да растем в зрялост, като постоянно усъвършенстваме своя характер, та все повече и повече да приличаме на Исус! ▢

Изгоненият Данте пише Божествена комедия

превод с допълнения: Олег Константинов

Данте Алигиери е роден (приблизително през 1265 г.) в изтъкнато флорентинско семейство, политически ориентирано към гвелфите – политически съюз, който се намира в сложни опозиционни отношения с гвиелините.¹ Самите гвелфи са разделени на две фракции: „черни“ и „бели“. Белите са водени от Вieri деи Черки, а черните – от Корсо Донати. Техните „цветове“ са избрани, когато Вieri деи Черки предоставя закрилата си на семейство Гранди от гр. Пустоя², което било известно като *parte bianca* („бялата партия“). Корсо Донати от своя страна дава закрилата си на съперника, *parte nera*, и по този начин тези цветове стават символи на двете флорентински партии.

Данте в изгнание, худ. Доменико Петерлини (ок. 1860 г.)
/ изображения: Wikipedia

Вдясно горе:
Празната гробница на Данте във Флоренция

Вдясно долу:
Гробницата на Данте в Равена

След избухналите размирици папа Бонифаций VIII обмисля военна окупация на Флоренция и отлъчва от църквата града, превърнал се в център на италианските и международни политически съперничества. През 1301 г. Шарл дьо Валоа, брат на френския крал Филип IV, трябва да посети Флоренция, тъй като папата го назначава за помиритель на Тоскана. Но властите в града се стремят към независимост и откъсване от влиянието на папата и затова няколко седмици по-рано са се отнесли зле спрямо папските посланици. Воден от подозрения, че Шарл дьо Валоа може да е получил неофициални нареждания, градският съвет решава да изпрати делегация до Рим, за да се увери в истинността на намеренията на папата. Данте оглавява тази делегация.

Папа Бонифаций VIII бързо отправя другите представители и моли Данте да остане в Рим. По същото време (1 ноември 1301 г.) Шарл дьо Валоа влиза във Флоренция заедно с черните гвелфи, които през следващите шест дена убиват много от своите врагове. Черните гвелфи поставят свое правителство в града, а Канте деи Габриели ди Губио е определен за *Podesta* („кмет“). Данте е осъден на изгнание за две години и трябва да плати голяма сума пари. Поетът е все още в Рим, където папата му предлага да остане, и поради това е обявен за беглец. Данте не може да си плати глобата и на 10 март 1302 г. е осъден на доживотно изгнаничество, с наказание: ако се върне във Флоренция, той ще бъде изгорен жив.

Поетът взема участие в няколко опита на белите гвелфи да възвърнат властта си, но те се провалят поради предателство. Данте е изпълнен с горчивина от отношението, на което е подложен от враговете си, и се отвърщава от вътрешните борби и неефективността на някогашните съюзници. По това време започва и творческата история на най-прочутото му произведение *Комедия*, по-късно получило името *Божествена комедия* (*La Divina Commedia*)³. Творбата се смята за върхна точка в развитието на средновековната литература и е основополагаща за развитието на съвременния италиански език. Произведението е разделено на три части: *Ад* (*Inferno*), *Чистилице* (*Purgatorio*) и *Рай* (*Paradiso*). Данте е наричан „баща на италианския език“: той пише *Комедията* на език, който нарича „италиански“, но който всъщност е смесен литературен език, базиран най-вече на тосканския диалект, с някои елементи на други местни диалекти и на латинския. Целта е да достигне читателска аудитория из цяла Италия. Създавайки поема с епическа структура и философска цел, Данте разбира, че италианският език е подходящ за изразяването на най-висши мисли и идеи, и едновременно с това въвежда тосканския диалект като стандарт за италианския език. Във френския език италианският често е наричан „езикът на Данте“. Публикувайки творбата на този език, Данте е сред първите, които успяват да се освободят от правилото за публикуване единствено на латински. Това създава прецедент, който позволява повече литература да

достигне до по-голяма аудитория, давайки път на по-големи нива на грамотност в бъдещето.

Въпреки това заслугата му убягва на повечето съвременници и не му осигурява завръщане във Флоренция. Църквата поставя *Божествена комедия* в Индекса на забранените книги, вероятно защото Данте „е изпратил“ седем лоши папи в Ада.

През 1315 г. Флоренция е принудена от Угучоне дела Фаджуола, военния офицер, който контролира града, да амнистира флорентинците, които са в изгнание. Данте фигурира в списъка на изгнаниците, но отказва да се върне в родния си град, тъй като Флоренция иска изгнаниците да се съгласят да се отнасят към тях като към обществени престъпници в една религиозна церемония.

Когато Угучоне най-накрая побеждава във Флоренция, смъртната присъда на Данте е заменена с домашен арест, като единственото условие е той да отиде във Флоренция и да се заклане, че никога повече няма да влезе в града. Данте не прави това. Неговата смъртна присъда е запазена и по-късно е прехвърлена към неговите синове.

¹ Гвелфите и гвиелините (на италиански: *guelfi e ghibellini*) са противоположни политически течения в Централна и Северна Италия през XII и XIII век, поддържащи съответно папата и Свещената римска империя. Конфликтът помежду им е резултат от Борбата за инвеститура през XI век, т.е. за въвеждане в сан епископ (*инвеститур* е символичният предмет, който утвърждава въвеждането в сан). Б.пр.

² Град и община в Италия, в региона Тоскана, разположен между Пиза и Флоренция. Административен център на едноименната провинция. Б.пр.

³ Първоначално произведението е озаглавено само „Комедия“, както в първото печатно издание от 1472 г. Прилагателното *божествена* е добавено от Джовани Бокачо, а първото издание, което използва заглавието *Божествена комедия* за тази творба, е това на венецианския хуманист Лодовико Долче, публикувано през 1555 г. от Габриеле Джолито де Ферари. Б.пр.

» В по-напреднала възраст Данте все още таи надежди, че един ден ще го поканят във Флоренция при благоприятни условия. За него изгнаничеството е вид смърт, защото го лишава от голяма част от неговата самоличност. Данте говори за болката от изгнаничеството в Песен XVII на Рай, а относно надеждата да се върне във Флоренция, той я описва с голям копнеж в Песен XXV на Рай, като че ли вече осъзнал, че неговата мечта е нереалистична.

Това не се случва. Неговите кости се намират все още в Равена, а не във Флоренция. Гуидо Новело да Полента, принц на Равена, го кани там през 1318 г. и той приема поканата. Там Данте завършва Рай и през 1321 г. умира на 56-годишна възраст, най-вероятно от малария. Погребан е в църквата Сан Пиетро Маджоре (по-късно известна като Сан Франческо). Венецианският претор Бернардо Бембо се погрижва за тленните му останки, като урежда по-добър гроб.

Вяра, труд, победа

Петър Илиев

Бях поканен да посетя село Папазлий (дн. Поповица, б.р.). Намира се на ж.п. линията София-Цариград, 28 км югозападно от Пловдив. Селото прилича на кое да е друго село в Южна България: сбор от къщи, построени от кал, тук-там някои белосани, дворове с плет, една православна църква, чието здание по-рано било турска джамия, първоначално и прогимназиално училище, няколко кръчми, кафенета и скромна гара. Ако ви се случи да минете неделен ден през Папазлий, ще видите религията на хората: кръчмите и кафенетата пълни със селяни, а в църквата няколко жени и старци.

На северозападната страна на селото са разпръснати десетина къщи, чийто изглед показва, че живущите в тях мъже и жени са съвсем друг вид хора от останалите селяни. Къщите са съвършено поправени, новоизмазани, с бели стени и с ново наредени покриви. Вместо натрупани сметища, се виждат чисти градинки и оградки. Вместо разпуснати ризи и пояси, нечисти бради, пожълтяли от млякото мустащи и подпухнали от пиянство лица, селяните на тия къщи са облечени в чисти костюми, повечето от тях са обръснати, прилежно прибрани и чисти. Всички са грамотни. Във всяка къща освен голяма Библия има книги и списания.

Мнозина от селяните им, начело с попа, гледат на тези хора като на язычници и при все че усещат влиянието им да закъсва полека селото, не могат да схванат как живеят те, без да се напият сегиз-тогиз, без да пушат... Между тия къщи, близо до ж.п. линията, се издига ново тухлено неукъсано здание, без прозорци и врати. Това е новата евангелска църква, още недовършена, поради студовете и други причини. Замислена преди десетина години, едва сега след неукъсними пречки тя се гради.¹ (...)

Когато обществото ни порасна до десетина фамилии, Коста Трифонов отдели 3700 кв.м от свое централно място, за да си построим църковно помещение. Събрахме помежду си 1500 лева и откупихме мястото. (...) Същата година (1911 г., б.р.) архитект Камен Петков изработи плана за сградата, който се утвърди от Министерството на общите сгради, като ни се издаде *дозволителен билет за строеж №4/1912* от Общинското управление.

Като се снабдихме с *дозволителното*, всички от обществото почнахме с голям ентузиазъм да превозваме със собствените си коли камъни, вар, пясък и гървени материали. След издигането на основите по-високо от един метър, получихме от Общинското управление съобщение, че местото ни се отчуждава за общински нужди (за амбулатория, читалище и парк). (...)

През 1912 г. се обяви Балканската война и ни принуди за момент да спрем борбата срещу тая неправда. Обаче през туй време общината издейства и се издаде царски указ, с който се утвърди решението ѝ да отчужди местото ни.

След края на общоевропейската война (1918 г.) решихме да опитахме отново да си възвърнем

мястото. С усиленото съдействие на п-р Д. Н. Фурнаджиев (представител на евангелските църкви) и с изучаване делото от пловдивския адвокат г-р Н. Ламбрев направихме нови постъпки. (...) Царският указ се отмени. Обаче общината не се съгласява, създава ни нови мъчнотии: обявява референдум дали селяните са съгласни да ни се върне мястото. Против нас гласуваха 48 души, а за нас 26 души. Пак пропаднахме. Оставаше и общинският съвет да се произнесе, за да загубим окончателно. Гласуването стана след усилен предварителна агитация. В резултат се оказа че са гласували: четирима общински съветници да не се връща мястото; трима – да се замени с друго; и петима (от които двама евангелисти, един смел земеделец и двама комунисти) да ни се върне обратно. Чак тогава Министерството на общите сгради подписа, че сме свободни да владеем мястото и да построим църковно здание.

Догде водехме борбата за собственост на мястото и продължение на зидарията, делото продължаваше да напредва. Почнахме и спряхме градежа през 1911 г. при десетина евангелски фамилии, а сега (1921 г.) при възтържествуване правото, обществото ни е удвоено. Щом получихме новото разрешение да градим, веднага си разпределихме работата и почнахме с голяма радост да работим усилено, като бързахме да изпреварим зимата. (...) Веднага сключихме заеми: при Петър Изнатов от Станимака: 10 000 лв.; Кричимската евангелска църква: 9000 лв.; Пловдивската евангелска църква: 5000 лв.; Коматевското евангелско общество: 4000 лв.; Абмтовско (вероятно Ахматовско, б.р.) евангелско общество: 2000 лева; и на разни търговци задължихме 6000 лв. Писали сме 60 писма, като пратихме портрета на църковното здание, на разни лица, за да ни помогнат. От Америка почти нищо не сме получили, освен 20 долара от ахматовеца Филип Ставрев, сега пастир там, от г-жа Марш 20 долара и други дребни. Българското евангелско дружество също не ни помогна... Досега както е издигано, църковното здание коства 102 002 лв., с 36 000 лева дълг. Потребно е да съберем още 25 000 лева, за да го измажем с вар поне навътре, да му поставим стъкла (рамките им са готови), да купим чинове, амвон и изградим ограда. За камбанария не се грижим, тя е обещана даром от американския мисионер г-н Купър.

Днес папазлийското евангелско общество е нараснало на 80 души, с 31 участници. (...)

ОТ АРХИВА НА ЗОРНИЦА

снимки: Зорница, 03/1922

От 1 януари т.г. то реши да се обяви за самостоятелно и се отдели от зависимостта на Пловдивската евангелска църква. От влиянието на нашето общество има заквасени евангелисти в околните села: в Дебър (на 15 км от Папазлий) две семейства; в Яхалии (на 2 км) четири семейства; във Винуца (на 6 км) едно семейство; в Дуванджа (на 3 км) две семейства. Някои от тези приятели идват при нас в неделния ден, а понякога пастир Иван Цаков ги спхожда и обслужва.

Щом изградим окончателно църковното здание, ще побързаем да се снабдим с евангелски работник. Имаме намерение да построим при църквата жилище за работника. Най-голямото ни желание е да насадим на широко из Папазлий и околността Духа Христов, за *довеждане на много невежествени души на работата Му*.

Така завършиха интервюто с тия два стълпа на новата Папазлийска евангелска църква: Георги Проданов и Ангел Ников. Дължността ми и справедливостта го изисква да кажа по няколко думи от личните си впечатления за главните виновници в това общо дело.

Георги Проданов е скромен селянин, лишен от доволно материални блага, с 8-членно семейство, повярвал в истината преди 25 год. От 23 години редовно е избиран за дякон на църквата. Обикновено води проповедите в Папазлийските, а понякога и в Ахматовските събрания. Въпреки незавидното му материално състояние неговият дом е всякога отворен за проходящите проповедници. (...) Ангел Ников е вторият ревностен помощник в делото. Бог го е благословил материално и с многобройна челяд. Последвал е истината преди 21 години и е общински съветник в Папазлий. Той е касиер на обществото. Събира и строго пази в изправност църковните пари. (...) Коста Трифонов е най-състоятелният евангелист в Папазлий (има дякояни, къщи, воденица, ниви и пр.). Неговият дом най-първо е бил отворен за гостоприемство на евангелските работници. Бил е кмет в село Ахматово и общински съветник в Папазлий. В неделен ден неговият дякоян не е отварян повече от 20 години, нито оставя мелницата си да работи тогава. (...)

Ако е имало някога хора, които са били готови да пожертват всичко: здраве, дом, блаженство, за една идея, те могат да се намерят между тия селяни евангелисти. Те не са обикновени човещи... Повече от всичко тия хора са подчинени на една книга: Библията. Любовта им към Библията – великото откровение за Божията любов, правда и съдби – е виделината и пътеводството им. Нейната сладка сериозност ги прави да говорят с обичната привлекателност на старовременните светци и на мъчениците от времето на Реформацията. □

¹ Сградата на Евангелската църква в Поповица е завършена през 1922 г. и е осветена през есента на същата година. За пастир на църквата е поканен Ст. Иванов. През април 1928 г. църквата понася значителни щети от разрушителното земетресение с епицентър Чирпан. Сградата е възстановена през 1930 г. и отново осветена по време на свикания Поповица събор на Българското евангелско дружество. Вж. *Кратка история на Евангелската сборна църква, с. Поповица, 1896-2006 г.* (СЕСЦ, 2006). Б.р.

Един византийски евангелист

1000 години от смъртта на Симеон Нови Богослов

превод с допълнения: п-р Данаил Игнатов

Според православния календар, в поредичата от гати, посветени на светци, мъченици и духовници, на 12 март се чества паметта на преподобни Симеон Нови Богослов. В литературата, свързана с неговото име, той обикновено се титулува със званieto „свети“. Според биографичните сведения сега се навършват 1000 години от неговата кончина.

През 2017 г. Зорница посвети статия на Симеон Нови Богослов като малко известен предвестник на Реформацията.¹ Според английския православен богослов и диоклийски епископ Калистос Уеър „има основание да се смята, че св. Симеон може да бъде наречен „византийския евангелист“.²

Тази негова страна невинаги проличава, когато се цитират съчиненията му. Почесто се избират такива, които представят неговата вяра и мистичния му опит и благочестие, но сякаш рядко се привеждат цитати, които отразяват онзи „нов“ принос във византийското богословие, на което той дължи особеното си звание. С характерната си за англичанин прецизност обаче епископ Уеър представя мисълта му и насоките на духовно развитие, които произтичат от нея, в духа на Реформацията и на пиетизма в протестантския свят от по-късно време.

Симеон (949-1022 г.) живее по времето на Македонската династия от царуването на император Константин VII Багренородни до това на Василий II Българоубиец. Ако за българското царство този период е белязан с трагичен разгром, то Византия преживява особен политически и културен възход, наричан от някои „македонски ренесанс“. Съчиненията на св. Симеон са свързващо звено между класическия патристичен период³ и по-късното византийско богословие, свързано с исихастката школа.⁴ Днес са известни няколко сборника, които му се приписват: *Катехизисни слова*; *Богословски, познавателни и деятелни глави*; *Химни*; *Богословски и етически трактати*; *Писма*.

Симеон се ражда в семейство от провинциалната аристокрация. На 11-годишна възраст го изпращат да учи в Цариград, където отсяда при вуйчо си, началник на имперската канцелария. Бързо се приобщава към аристократичната младеж с бурните ѝ забавления. Но у него възниква и силен интерес към живота на монасите и той намира между тях свой духовен наставник. Една нощ, научен да се моли с молитвата „О, Боже, бди милостив към мене грешника“, младият Симеон преживява нещо неочаквано, което описва по следния начин: „Изведнъж върху него засвети отгоре, в изобилие, едно божествено озарение, което изпълни изцяло мястото. Пред това явление юношата не знаеше какво да мисли. Не разбираше вече дали се намира у дома си, нито дори дали има покрив над главата си. Дори не усещаше дали е стъпил на земята... Бе облян от сълзи, изпълнен с радост и неустоимо ликуване. Тогава неговият ум се издигна до небето и откри една груга светлина, по-светла от тази, която беше близо“ (Кат. слово 22, 88-102).

Това преживяване обаче не променя веднага начина му на живот. Едва шест години

Симеон Нови Богослов, изображение от XIX век / изображение: Wikimedia

по-късно, след подобна случка, Симеон решава да изтръгне от корен връзките си със света и да приеме монашество. С времето получава нови видения, които тълкува като белези за специалната Божия милост с уверение за спасение. Симеон изучава сериозно Светото писание и развива творчество със солидна библейска и богословска дълбочина.

Според епископ Уеър духовното учение на св. Симеон Нови Богослов съдържа три главни елемента от нуждата на всеки християнин: да познава лично Бога; да се изпълва с нетварната слава на Божията светлина; и да преживява срещата в тази светлина – тоест изпълнения с любов диалог между Христос и християнина.⁵ Не може да не забележим как тук, в сърцевината на исихастка духовност и характерна византийска изразност, прониква полътът на новото хилядолетие, заредено с осъзнаване на човека като личност. Това съответно води до осъзнаването на вярващия човек като личност, стояща пред свръхличността на Бога. Началото на второто хилядолетие сл. Хр. като че ли е вече натоварено с предчувствия за културен ренесанс, за реформации и за обновителни църковни движения.

Така по свой специфичен начин Симеон Нови Богослов предвещава някои основни реформаторски идеи. На първо място, той поставя ударение върху темата за

Божията благодат. За него тя е не само резултат от Христовото изкупително дело в полза на целия космос, а и предхождащо средство на спасението на отделния човек. Тя е незаслужена и безвъзмездна. Нейното проявление не е непременно следствие от никакви духовни упражнения, от аскеза, а напротив – много често, когато благодатта започва да действа, от страна на човека първоначално се наблюдава противодействие, „нехаене“. Но неустойчивата любов на Бога довежда до обръщане към светлината: „Аз нехаех за моя Бог. Тогава Ти лично прояви милост, погледна ме, обърна ме и осветли моя мрак с Твоята светлина“ (Химн 37). Упованието в незаслужената Божия милост има първенство пред делата в спасителното дело. Тяхната роля не е равнопоставена (или синергична): „Господи, Ти знаеш, че никога не съм уповавал на моите дела за спасението на душата ми, а само на Твоята милост.“⁶

На второ място, тясно свързано с благодатта е разбирането на Симеон за оправданието на избраните чрез вяра. Забележително е как според него вярата не е лична заслуга, а сигурен белег на оправданието и преобразяването в Христос като неизбежен резултат от предопределението и призива на Бога: „Всички, които са повярвали в Христос, монаси или миряни, са предугадани и предопределени да станат съобразни с образа на Божия Син... Призованите са оправдани, а оправданите са прославени.“⁷

И все пак Симеон не пропуска да подчертае личната отговорност и личната жертвот готовност за поддържане на благочестив живот. Вярата е белег на оправданието. А белег на истинската вяра е безусловното следване на Христовите заповеди през целия земен живот.

На трето място, особено впечатляваща е позицията на Симеон Нови Богослов за предопределението. Той разбира колко е важно да се подчертае суверенитетът на Бога в Неговия спасителен план: „Онези, които трябва да се прибавят към Тялото Христово, са предопределени (προορισμένοι), записани (απογεγραμμένοι) и преброени (ηριθμημένοι). Всички светии са предварително предопределени и познати. Светото Слово казва: „Дори космите на главата ви са преброени.“ Следователно всички светии са познати отпреди от Бога, едновременно предопределени и преброени, щом като са записани поименно в небесата“ (Ет. трактат 1, 8.1-17).

Наред с това Симеон разбира добре опасността от фаталистично интерпретиране на библейските текстове и поема пасторска грижа, за да насочи внимание към сърцето на Евангелието и към положителния аспект на предопределението: „Чувал съм мнозина да казват: „За какво да се подлагам на многобройни изпитания, да

¹ Д. Игнатов, *Един византийски предвестник на Реформацията – свети Симеон нови богослов* (Зорница, 04/2017).

² Калистос Уеър, *Тайнството на човешката личност* (София, „Св. Албан и св. Сергий“, 2002), 142 стр.

³ Периодът на първите вселенски събори, признати от цялата Църква. Б.пр.

⁴ Цел на това духовно движение е уподобяване с Бога и покой в Него с Христовата благодат. Б.пр.

⁵ Уеър, *Тайнството...*, 141 стр.

⁶ Syméon le Nouveau Theologien, *Hymne* 42, 48-50.

⁷ Syméon le Nouveau Theologien, *Traité théologiques et éthiques* 2, 2.4-13.

⁸ Уеър, *Тайнството...*, 328-329 стр. (Беседа за изповедта 16).

» обявявам моето обръщение и покаяние, ако нито съм познат от Бога, нито съм предопределен да бъда спасен?».

На такива въпроси той отговаря: „Ех, защо разсъждавате от гледна точка на това, което ви погубва, а не на това, което ви спасява? Защо се захващате с предпочитание за трудните откъси на боговдъхновеното Писание, та да извращавате смисъла им и да ги отделяте самостоятелно за ваше погубление? Не чувате ли Спасителя да заявява всеки ден: „Аз съм жив! Моята воля не е смъртта на грешника, а неговото обръщение към живота!“ Казал ли е на някои: „Не се покайвайте, няма да ви приема“, а на други – като на предопределени: „Покайте се, защото съм ви познал отпреди“? Никак даже!“ (Ет. трактат 2, 1.1). В това съчетание на вяроност към библийското учение с благовестителска и пастирска находчивост за нейното приложение Симеон достига до максималната зрялост на пастир-реформатор.

Четвърти въпрос, по който Симеон се отличава от доминиращото разбиране в православие, е отношението между кръщението и новорождението. За мнозинството църковни отци новорождението се свързва органично и сакраментално с кръщението, което се представя като „изкълването на новорождението“. За разлика от тях Симеон прави ясно разграничение между новорождението и тайнството на водното кръщение: „Никой да не казва: „От времето на светото кръщение съм приел Христос и Го имам.“ Такъв да научи, че не всички, които са кръстени, приемат Христос чрез кръщението, а само онези, които

са утвърдени във вярата и са достигнали до съвършено познание, или онези, които чрез подготовка на пречистване са били добре предразположени за достъп до кръщението“ (Ет. трактат 10, 323-329).

Така за Симеон всеки, който претендира, че е християнин, трябва да изпита себе си дали е новороден. Белегът на принадлежност към Църквата е на първо място новорождението. Християнинът трябва да добие увереност в своето спасение още на тази земя: „Нека всеки от вас, братя... да изпита себе си: дали е приел Бог Слово, Който е дошъл; дали е станал дете на Бога (εἰ τέκνον Θεοῦ εὑρετό); дали е роден от Бога. Ето така той е станал християнин“ (Ет. трактат 10, 471-479).

На пето място, Симеон свързва новорождението с кръщението в Светия Дух: „Раждането тук означава духовното състояние, което става действително и видимо с кръщението в Светия Дух“ (Ет. трактат 10, 441-445). А според Симеон осезателен белег на кръщението на Светия Дух е това, което самият той е преживял във видение на Божията светлина. Той определя това преживяване като състояние на просветено от Духа съзнание. Но в по-късни негови текстове откриваме, че той вече не абсолютизира необходимостта от точно такова преживяване при кръщение в Светия Дух, а само нуждата от преобразяващото Му действие. То се осъществява с вътрешно изпълване с Божията светлина при срещата лице в лице между човека и богочовешката личност на Исус Христос.

Интересен е възгледът на Симеон Нови Богослов за църковната йерархия в неговата

Беседа за изповедта. Симеон твърди, че намира основания за такова разбиране „в самото божествено и боговдъхновено Писание“. Водещият въпрос тук е кой е обдарен с власт да свързва и да развързва. Дали право да изслушват изповед и да дават опрощение имат само епископите и свещениците, както е установено в традиционните църкви? „Св. Симеон е безкомпромисен – пише Уеър. – Много монаси, непосветени в сан, са надарени със силата да свързват и развързват, но мнозина свещеници, епископи и патриарси са напълно лишени от нея. За св. Симеон решаващият критерий е дали човек притежава пряк опит по отношение на Светия Дух... От значение за Симеон Нови Богослов е не външното и видимо ръкополагане, а вътрешното и невидимо „от ръката Божия, тоест от Светия Дух“⁸.

Без да търсим пълна идентичност, може да отбележим, че в настойчивостта на Симеон Нови Богослов за кръщението в Светия Дух се долавят елементи на духовност, характерни за някои от движенията за обновяване на църквата след Реформацията в протестантския свят.

В цялото си творчество Симеон Нови Богослов отразява развитието на църковната традиция, без резки отклонения и противопоставяне. Същевременно той се издвоява и като християнски богослов и учител, достигнал до изпреварващи прозрения, които по-късно ще получат развитие в Западна Европа и ще обновят Църквата. Така Симеон Нови Богослов с право може да се вмести в пантеона на забележителните християнски мислители и дори да се нарече „византийски евангелист“. □

След 10 години служение у нас „Истински хоризонти“ е с нов ръководител

ХРОНИКА

В началото на тази година сдружение „Истински хоризонти“ отбеляза нов етап в развитието и дейността си. След дългогодишно служение досегашният му ръководител Габриел Хилман (Гейб) предаде щафетата на нов екип от водачи, състоящ се изцяло от българи.

На празничното събитие, което се проведе на 5 февруари 2022 г. в Конферентен център „Възраждане“ в столицата, беше представен и новият национален координатор Цветан Стоицев. С усмивки и насърчителни разкази от това изминало десетилетие представителите на фондацията заедно с десетки приятели отдадоха слава на Бога за натрупания опит, преживените възвращения, преобразените съдби на цяло поколение млади хора.

„Успяхме, заедно с приятели, да отпразнуваме годишнина от дейността на екипа на „Истински хоризонти“ в България – пишат организаторите. – С много смях, сълзи и чудесни спомени, си припомним какво сме правили през годините.“ Един след друг следваха разкази за музикалното служение *Fusion*, за различните спортни инициативи (волейбол, фризби, фитнес, баскетбол, футбол и обучение на треньори) под надслов *Edge Sports* и *Edge Choreo*, за приключенските дейности (с планински преходи, скално катерене, велосипед и тийм билдинг) *Edge Wilderness*, за лагери и младежките събрания, оставили траен отпечатък у десетки младежи.

„Истински хоризонти“ е партньор и представител за България на международното служение *Josiah Venture*, което вече цели три десетилетия (от 1993 г. насам) работи сред младежи от 16 държави в Централна и Източна Европа. През последните петнайсет години семейството на Гейб и Мелиса Хилман активно развива това служение и в България, постепенно сформирайки екип и оставяйки силна следа у мнозина. А сега е дошло времето да поверят отговорността за фондация „Истински хоризонти“ на следващи поколения водачи. С обновени сили, ясно изградена визия и натрупана скорост кормилото на сдружението се поема от Цветан и Мая Стоицеви.

„Вълнуващо беше да поемем призива от Бога като водачи на екипа на *Josiah Venture* в България – пишат те в молитвеното си писмо. –

Вълнуваме се за всичко, което предстои. С надежда и малко страх оставяме в ръцете на Бога планове, проекти и дейности. С молитва и посвещение знаем, че Той върви пред нас. Затова разчитаме на Него.“ Освен тях в екипа на фондацията участват Любов Желева, Йоан и Надя Цончеви, Петър и Фемке Татарски, Елисавета Стоицева. Екипът цели да създава и развива здраво сътрудничество с местни църкви, които споделят виждането за изграждане на водачи, посветени на служение чрез благовестие и ученичество. Те са посветени да гледат на Исус и учениците Му като на модел за служение, който допринася за промяна в живота на хората.

Екипът на *Зорница* желае на екипа благодат и водителство от Бога, изобилие от нови идеи и духовни сили за изграждане на поколения верни последователи на Господ Исус и през следващите десетилетия! □

снимки: Истински хоризонти

Съвременна памет

Папската енциклика от 1937 година

превод с допълнения: п-р Станислав Алексиев

Кой би повярвал, че събитие отпреди 85 години ще звучи толкова съвременно! Кой би си помислил, че една съпротива от тогава ще говори в ушите ни и днес! Кой би повярвал, че в Европа днес ще се говори за подобна на тогавашната война!

Адолф Хитлер идва на власт през 1933 г. и не след много време все повече хора разбират, че нещо не е наред. Затова в същата тази година Ватиканът, за да запази католиците и църквата, сключва конкордат: специален договор между папата и всеки светски управител. В споразумението се казва, че църквата и вярващите ще бъдат запазвани от режима на тогавашна Германия. Райхът и Хитлер спазват съгласението така, както спазват всяко друго – докато им изнася!

През 1937 г. конкордатът бива нарушен. Нацистите ограничават дейността на католическите училища, притискат вярващите и с това ограничават дейността на църквата в цяла Германия.

В отговор, на 14 март 1937 г. (преди 85 години) папа Пий XI издава енциклика: специално послание до всички католици. Неговите представители тайно я доставят на всички църкви, до които могат, за да се прочете от катедрите на Цветница. За щастие, нито едно копие не попада в ръцете на нацистите!

Тя започва с думите: *Mit brennender Sorge* т.е. „С гореща загриженост и нарастващо

безпокойство наблюдаваме кръста, който носи църквата в Германия, и все по-трудното положение на хората, които са запазили вярата си.“ Неспазването на конкордата не е по вина на църквата, заявява папата. „Всеки, който все още има в себе си и най-малкото чувство за истина [...] ще трябва да признае, че през тези трудни и изпълнени със събития години, последвали конкордата, всяка наша дума и всяко наше дело са подчинени на лоялността към това споразумение.“

Папата ще трябва да отбележи с ужас как за другата страна [нацистите] неписаният закон на тяхното поведение се превръща в погрешно тълкуване, заобикаляне и открито нарушаване на договора.

Папа Пий XI, снимка А.Феличи (1930 г.)
/ изображение: Wikipedia

Въпреки това Ватиканът насърчава вярващите да се противопоставят твърдо срещу арийския нечовешки възглед за света: „Раса, народ, държава... всички те имат съществено и почетно място в световния ред. Да ги премахнем от земната скала на ценностите и да ги превърнем във върховна норма на всички ценности, включително и религиозните, и да ги обожествим с идолопоклоннически култ, означава да сме виновни за изкривяването и фалшифицирането на творческия ред, създаден и заповядан от Бога“, заявява папата.

Енцикликата на папата е само едно от изявленията му срещу нацизма. Той отива

дори и по-далеч. Твърдо се противопоставя и срещу най-голямата фикс идея на Хитлер: „еврейският въпрос“. В широко разпространена реч от 1938 г. той припомня на християните, че са духовно потомство на Авраам и че следователно антисемитизмът е недопустим: „Не, не! Казвам ви, че е невъзможно християнин да бъде антисемит! Това е недопустимо! Чрез Христос и в Христос ние сме духовно потомство на Авраам. В духовен план всички ние сме семити.“

Много католици страдат заради вярата си по време на режима на Хитлер. Много от тях се противопоставят и отдават живота си, биват арестувани или пък близките им са измъчвани.

Както знаем, през същата тази 1938 г. Хитлер анексира Судетската област, а през следващата година напада Полша и започва Втората световна война.

А днес, в същата тази Европа, 85 години по-късно, отново говорим за война. Отново има хора, които бягат от нея. Има вярващи, които страдат поради нея. Има и такива, които не се страхуват и застават на първа линия, за да защитават родината си или да бъдат доброволци и да помагат на тези техни братя и сестри, които търсят убежище и подслон.

Ужасът на днешното време е в това, че в този въоръжен водовъртеж са въвлечени два православни народа. Така, тази война показва как братя са насочени да убиват братя. Едните са обвинявани като „нацисти“, другите като „агресори“.

Тук не е нужна енциклика. Нужна е духовна решителност, която с една ръка да не спира да проповядва Евангелието, а с другата да не се страхува да показва милост и „гореща загриженост“. ▢

АНАЛИЗ

Шест милиона нежелани бебета по-късно...

Любомира Георгиева

България е първа в Европейския съюз по брой регистрирани аборти. Всеки месец над хиляда българки премахват детето си чрез аборт по желание, съобщава информационна агенция БГНЕС, позовавайки се на данни от Националния център по общественото здраве и анализи.

Историята на България показва, че през 1948 г., преди да бъде легализиран абортът, в страната са проплакали около 176 000 бебета. За сравнение, родените през 2019 г. у нас са едва 61 000 деца. През 1953 г. прекъсването на бременност по желание на жената става законно в България и оттогава насетне се наблюдава драстичен ръст на абортите. Пикът е през седемдесетте години. През 1972 г. абортите са дори повече от родените деца: 154 000 аборта срещу 131 000 новородени.

При тази статистика е очевидно, че от 1953 г. до днес в България са били

абортирани средно повече деца, отколкото са се родили. Не е за учудване, че около 270 000 семейства днес не могат да имат деца и че нацията ни е изправена пред сериозна демографска криза. За съжаление, както в Народното събрание, така и в обществото ни по този въпрос цари пълна апатия и безразличие. По същество този дебат не е дали абортът трябва да бъде легален или не, а дали абортът е форма на убийство.

КАКВО КАЗВАТ АКТИВИСТИТЕ ЗА „ПРАВО НА ИЗБОР“?

Защитниците на аборта смятат, че каузата им е приемлива. Според атеистичния светоглед животът на човека започва едва при раждането. Тъй като плодът не може да упражнява самоопределяне, до раждането той се разглежда

просто като орган от тялото на майката. Тъй като „органът“ не е отделно човешко същество, той не може да изрази желание за живот. Следователно, от гледна точка на света абортът не се различава от отстраняване на апендикс.

КАКВО КАЗВА НАУКАТА? ЕМБРИОНЪТ ЧОВЕШКО СЪЩЕСТВО ЛИ Е? КОГА ЗАПОЧВА ЖИВОТЪТ?

Науката е оборила много от „класическите“ доводи, използвани от движението за „право на избор“. Изказвания като „няма как да знаем“ или „това е просто израстък“ са били научно опровергани през последните десетилетия. Въпреки неоспоримите факти, редица групи предпочитат да игнорират науката и да настояват, че животът започва тогава, когато „жената прецени“.

»

» Въпросът не е субективен, а обективен. Определянето статута на един ембрион не е въпрос на лично предпочитание или на личното ми мнение дали той е жив или нежив, дали е човек или не. Какво мисля аз не определя кое от тези неща е вярно. Ако фетусът (от латински „малко бебе“) е живо същество, моето собствено мнение по въпроса няма никакво фактическо значение за това, какво е той всъщност. Със своите собствени мисли или вярвания не мога променя човек в нечовек, живот в неживот.

Дезоксирибонуклеиновата киселина не лъже: зиготата има специфична ДНК, която е различна от тази на майката и според науката е уникален организъм. Етапът на развитието в утробата не е от значение за обсъждането дали той или тя е отделен живот. Човешкият ембрион е просто по-малко бебе, по-малко човешко същество.

С други думи, всеки човешки живот започва със зачатие. В науката няма и не може да има никакъв спор по този въпрос. Ако в даден обект протичат биологични процеси, той без съмнение е жив. Чрез новите технологии лесно може да видим, че размножителните клетки на мъжа (сперматозоид) и жената (яйцеклетка) се свързват, доставяйки по 23 хромозоми и създавайки уникален човешки генотип с 46 хромозоми, а впоследствие и уникален фенотип. Човешкият индивид, резултат от зачатие, не може да бъде повторно създаден и неговият живот започва точно там: от първата секунда на сливането на гените на майката и бащата (което опровергава твърдението, че става въпрос единствено за „майка и нейното тяло“).

Подобно на думите „дете“ и „юноша“, термините „ембрион“ и „плод“ се отнасят не за нечовеци, а за хора на различни етапи на развитие. От научна гледна точка е неточно да се казва, че човешкият ембрион (или плод) не е човешко същество просто защото се намира в по-ранен етап от живота си. Това е все едно да твърдиш, че малкото дете не е човешко същество, защото все още не е юноша. Става ли някой повече „човек“, когато става по-голям? Ако е така, тогава възрастните повече ли са хора от децата? Нищо нечовешко не става човешко или по-човешко само като расте или остарява. Човекът е човек от самото начало – или изобщо не би могъл да бъде човек. Правото на живот не се увеличава с възрастта и размера. В противен случай малките деца и юношите имат по-малко право на живот от възрастните.

Ето някои неща, които ни казва науката. Първата система, която започва да функционира, е сърдечно-съдовата. На двайсет и втория ден след зачатие сърцето на детето започва да изпомпва кръв, различна от тази на майката, и неговото сърцебиене може да се засече с ултразвук. През шестата седмица очите, клепачите, носът, устата и езикът на бебето са вече формирани. Мозъчната дейност може да се засече още в шестата седмица, а до осмата бебето е развило всичките си органи и телесни структури. През десетата седмица

от зачатие бебето може да прави движения. След осмата седмица нероденото бебе може да изпитва болка. До шестнайсетата седмица пръстчетата му са вече добре оформени. Ултразвук от двайсетата седмица показва видео от активния живот на бебето в утробата: пляскане с ръце, смучене на показалец, прозяване, оригване, запушване на ушите при силен звук и дори усмихване.

Развитието на технологиите е дало възможност на човека да дефинира фетуса като цялостно човешко същество. С други думи, аргументът „Това не е човек“ не е научен довод и няма нищо общо с науката. По-скоро тук нещата се свеждат до морала, политическото виждане и философията – дори когато това не се признава.

КАКВО КАЗВА БИБЛИЯТА ЗА АБОРТА?

Бибlijата не използва думата „аборт“. Това обаче не означава, че тя мълчи по въпроса. Тя определено има какво да каже по въпроса кога е началото на живота.

Човешкият род не се представя като резултат от някакъв космически инцидент или случайност, а като следствие от внимателно планирано творение от вечния Бог. Човешкото достойнство произлиза от Бога. Човекът е зависимо творение и неговата голяма стойност се определя от оценката на Твореца.

Бибlijата ясно казва, че нероденото дете е ценен живот. Цар Давид го илюстрира красиво в Псалом 139:13-16:

*Ти създаде моето съкровено същество,
сплете ме в утробата на майка ми.
Славя Те, защото съм страшно
и чудесно направен!*

*Твоите творби са прекрасни, знам го добре.
Моята снага не бе скрита от Теб,
когато бях създаден в тайно място,
когато бях изтъкан в дълбините на земята.*

*Очите Ти видяха неоформеното ми тяло.
Всички дни, определени за мен,
са записани в Твоята книга,
преди да се появи и един от тях.*

Дори без съвременна наука Давид успява да изрази с думи онова, което човешкото сърце инстинктивно знае: че нероденото дете е човешки живот. И не само той го твърди. Йов се съгласява: „Твоите ръце ме оформиха и направиха. Ще се обърнеш ли сега и ще ме унищожиш ли? Помни, че Ти ме изля като глина... Ти ми даде живот и ми показа доброта, и Твоето провидение бди над духа ми“ (Йов 10:8-12).

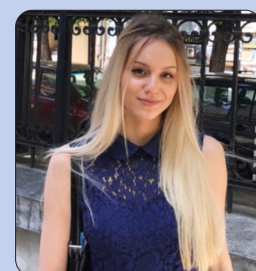
Пророк Йеремия пише: „Той не ме уби в утробата. Иначе майка ми щеше да ми е гроб“ (Йер. 20:17). В Еклесиаст писателят казва: „Както не знаеш начина, по който духът идва до костите в утробата на бременна жена, така не познаваш и делото на Бога, Който прави всичко“ (Екл. 11:5). Бибlijата многократно утвърждава живота и стойността на неродените деца.

Бибlijата отива още по-далеч, като обяснява, че нероденият живот е ценен, защото е уникално създаден от Бога. Апостол Павел заявява: „Той сам дава на всички живот и дишане и всичко останало“ (Деян. 17:25). Спомнете си как Давид е още по-конкретен: „Ти създаде моето съкровено същество, сплете ме в утробата на майка ми“ (Пс. 139:13).

Бог не само създава човешки живот, но е и интимно ангажиран с него. Това се потвърждава, когато Бибlijата говори, че Бог познава конкретни хора в утробата. На Йеремия Той казва: „Преди да те образувам в утробата, аз те познавах, преди да се родиш, аз те отделих. аз те поставих за пророк на народите“ (Йер. 1:5). Давид изповядва: „Очите Ти видяха неоформеното ми тяло. Всички дни, определени за мен, са записани в Твоята книга, преди да се появи и един от тях“ (Пс. 139:16). За Йоан Кръстител се казва, че „ще се изпълни със Светия Дух още преди да се роди“ (Лука 1:15). Апостол Павел също така пише: „Бог... ме отдели от утробата на майка ми и ме призова със Своята благодат“ (Гал. 1:15).

Втората най-голяма заповед в Светото писание е: „Обичай ближния си като себе си“ (Марк 12:31). И докато мнозина се опитват да се оправдаят с въпроса „Кой е моят ближен? (Лука 10:29), Бог желае Църквата да се занимава с милост, а не със семантика. Ние сме призовани да обичаме всекиго, когото Бог е създал по Свой образ, от началото до края на живота му. Всяко дете в утробата е Божие творение и е част от Божия план. При собственото Си възплъщение Христос показва колко свято е детето, като прекарва девет месеца в утробата на майка Си.

Божият Син се е родил от жена (Гал. 4:4) и е поел върху Себе Си наказанието, което в противен случай би следвало да сполети нас. Той ни е оправдал пред Бога, като е приел осъждението поради нашите морални провали (II Кор. 5:21, Рим. 4:24-25). Принесъл е Себе Си за греховете ни и така ни е осигурил прошка (Евр. 10:12; Ефес. 1:7). Премахнал е враждата между Отец и нас (Кол. 1:12-22), направил ни е наследници на Божието царство (Ефес. 2:18-19) и според богатството на Своята благодат ни е подарил вечен живот чрез вяра в Него (Ефес. 2:8-9; Рим. 3:23-28; Гал. 2:16-21; II Тим. 1:9-11). □

Любомира Георгиева е родена в София. Има бакалавърска степен по мениджмънт, а наскоро защити и магистърска степен по финанси и икономика.

Бащата на западното монашество

1475 години от смъртта на св. Бенедикт от Нурсия

превод с допълнения: Тодор Велчев

Първите монаси, които се опитвали да живеят според указанията на Бенедикт, намразили до такава степен строгия му режим, че дори замисляли да убият своя абат. Те сипали отрова в чаша вино и му я предложили. Преди да я вземе, той я благословил според обичая и очертал над нея кръстния знак. Тогава, според първия биограф на светеца папа Григорий I, чашата се разклатила сама и цялото вино се изляло на пода.

„Бенедикт – пише Григорий, – разбрал, че в чашата имало отровно питие.“ Той свикал своите монаси, заявил им, че им прощава и им напомнил, че от самото начало се е съмнявал, че е подходящ да бъде техен абат. В заключение им казал: „Вървете по своя си път и потърсете някой друг отец, подходящ за вашето състояние, защото аз повече не мога да остана сред вас.“

Не знаем дали Бенедикт е бил прекалено строг или пък първите му последователи-монаси били просто твърдоглави. Но години по-късно, когато Бенедикт съставил *Правило* за друга група монаси, то се превърнало в образец за умереност в монашеството и на това отчасти се дължи процъфтяването му в християнския Запад.

БОРБА С ИЗКУШЕНИЯТА, РАЗПУСНАТОСТТА И ЕЗИЧЕСТВОТО

Макар че разполагаме с пълна биография на Бенедикт, написана от човек, живял непосредствено след него (Григорий е роден около 540 г.), ние всъщност знаем твърде малко за светеца от Нурсия. Житието му разказва главно за извършени от него знамения и чудеса: чудотворно сглобяване на разтрошено сито, изваждане на вода от скала, възкресение на мъртви и др. Все пак можем да реконструираме главните събития от неговия живот.

Бенедикт е роден през 480 г. – в епоха, когато Римската империя на Запад се разпада. През ранните му години Италианският полуостров е сцена на постоянни войни между варварски племена. Младият Бенедикт първоначално се премества от родното си градче Нурсия (в областта Умбрия) в Рим, но скоро решава да напусне „Вечния град“ поради отвращението си от езицеството и неморалността, с които се сблъсква там. Оттегля се в една пещера край Субиачо, на 65 км източно от Рим, и там заживява като отшелник, при сурови лишения. Старае се да избягва личен

контакт с други хора. Един монах, който се възхищавал на Бенедикт, му спускал храна в пещерата, като му сигнализираше за това с привързана за въжето камбанка.

Бенедикт подлагал плътта си на строга дисциплина. Съгласно свидетелството на първия му биограф, веднъж той си спомнил за една позната жена и бил почти облаган от похот. Тогава Бенедикт свалил горните си дрехи и бягал всред трънаците. Така „всичките му меса били жестоко раздрани, но пък от раните на тялото се излекували раните на душата му, като той превърнал насладата в страдание и чрез външната смъдяща болка потушил вътрешния огън“.

Славата му на светец, извършващ чудеса, се разнася и при него започват да се стичат все повече монаси. Най-сетне, Бенедикт се съгласява да стане абат на малък манастир, ала след опита за убийството му от недоволни сподвижници, се оттегля отново в уединение. По-късно отново го търсят като духовен водач и не след дълго той основава 12 манастира, всеки от които приютава по 12 монаси. С това той предизвиква завистта на местните свещеници и един от тях, според Григорий I, се е опитал да го убие с отровен хляб. Това така дълбоко смутило Бенедикт, че той се оттеглил заедно с неколцина ученика в планината над Касино (Монте Касино), на 130 километра южно от Рим, и основал там нов манастир.

Мъавата за него продължавала да се разпространява и дори кралят на готите Тотила дошъл лично да го посети. Бенедикт станал начинател на религиозни реформи. Григорий пише, че когато веднъж светецът видял едно местно светилище, посветено на римското божество Аполон, той „разбил идола на парчета, преобърнал жертвеника и изгорил всичко“, за да превърне мястото в църква.

ДИСЦИПЛИНА НА СЪСТРАДАНИЕТО

Но най-значимото дело на св. Бенедикт е организирането на монашеското движение. Като черпи идеи от по-ранни монашески творби, а вероятно и от собствената си опитност, през 516 г. той пише *Правило* за своите монаси, което днес можем да оценим високо като уравниловен подход към монашеския живот. То се състои от 73 кратки глави и има две главни теми: христоцентричния начин на живот и доброто управление на манастира под ръководството на абата. Освен обета за бедност, целомъдрие и подчинение, кодексът поставя ударение върху обществения живот, физическият труд, общото хранене и избягването на излишни разговори.

Същевременно Бенедикт допуска изключения за своите монаси, като се вземали предвид възраст, способности, предразположения, нужди и духовно състояние. Към слабите и съгрешилите трябва да се проявява искрено снизхождение, както и състрадание – към физически немоощните. „Като издаваме тези разпоредби – пише Бенедикт, – ние се надяваме да не установяваме нищо излишно сурово, нищо обременително.“ Разпуснатостта обаче не се толерира: „Към по-малка строгост ни подтиква единствено благо на всички засегнати, с цел да

Манастирът „Монте Касино“ днес
/ изображение: Wikipedia

Вляво:

Св. Бенедикт, изображение от стенопис на Фра Анджелико; XV век
/ изображение: Wikipedia

се поправят грешките и да се съхранява любовта.“

Именно това съчетание на съчувствие и дисциплина превръща *Правилото* на св. Бенедикт в образец за доста по-късни монашески оргени, основани векове след бенедиктинския. Това е и една от причините за жизнеспособността и силата на монашеството през Средните векове, когато тази църковна институция буквално кове бъдещето на Европа. Според оценката на папа Бенедикт XVI (2008 г.), „своя живот и дело св. Бенедикт оказва фундаментално влияние за развитието на европейската цивилизация и култура“ и спомага Европа да излезе от „тъмната нощ на историята“, последвала рухването на Римската империя на Запад.

Когато Бенедикт умира на 21 март 542 г., той е погребан редом до сестра си Схоластика. Според църковни предания, тя е била негова близначка и също е била избрала монашеското посвещение на Бога. През 1964 г. папа Павел VI обявява св. Бенедикт за покровител на Европа. □

СВ. БЕНЕДИКТ ЗА ИЗБИРАНЕТО НА АБАТИ

Когато се избира абат, водещият принцип следва да бъде, че човекът, който се поставя в това служение, трябва непременно да е бил избран от цялата общност с единодушие и богобоязън, или от част от общността, независимо колко малка, която има по-трезва преценка. Добрият живот и мъдрото поучение следва да са изисквания за избирането на този, който ще стане абат, дори и ако той е последният по ранг в цялата общност...

Раздражителен, притеснителен, необуздан, твърдоглав, завистлив или мнителен той не бива да бъде... Вместо това нека показва предвидливост и съобразителност в наредбите си. Независимо дали поставяните задачи се отнасят до Бога или света, той трябва да ги поставя с прозорливост и умереност... Той следва така да нарежда всичко, че силните да имат нещо, за което да копнеят, а слабите да нямат нищо, от което да се боят.¹

¹ Timothy Fry, ed., *The Rule of St. Benedict in English* (Collegeville, Minnesota: Liturgical, 1981), pp. 86-88.